

Anno 1960

Rakstnieku dienas – Trakums vai tautisks švakums – Dālderu kalējs – Uz SLT skatuves un aizkulisēs – Nedaudz vārdos – Es caur savu objektīvu ņemu dabu – beigtu, dzīvu...

Sidnejas un Adelaides latviešu jaunieši Adelaidē 1960. g.

No kr. – Gundega Reinfelde, Uldis Misiņš, Dace Skābe, Ieva un Māra Freidenfeldes, Jānis Beikmanis.
Attēls no Bērziņu ģimenes arhīva.

RAKSTNIEKU DIENAS

1 960. gadā Literārā sekcija ar Sp. Klauvertu priekšgalā ķeras pie Austrālijas latviešu Rakstnieku dienu idejas iedzīvināšanas. RD atzīmēs arī Literārās sekcijas 10 gadu jubileju.

Komitejas priekšsēdis ir M. Eglītis, mans tēvs – viens no kasieriem, bet visu lietu bīdītājs Spodris – sekretārs. Arī es esmu komitejā. Bez jau minētiem vēl darbojas vienīgā dāma Z. Eglīte, A. Zariņš, E. Kalums, K. Freimanis, T. Tomsons, J. Svilāns, M. Ģeņģeris, E. Polikevics, K. Gulbergs un I. Nīcis.

SLB biļetenā lasāms, ka, lai sarīkojums izvērstos iespaidīgāks un kļūtu par tradīciju līdzīgi KD, literārā sekcija uzaicinājusi līdzdarboties LAA, KF un LPB. Aicinājumam atsaukušies 16 rakstnieki ar Jāni Sarmu un K. Ābeli priekšgalā, vēl T. Tomsons, M. Eglītis, R. Atvasara, B. Blicava, E. Ķikure, E. Kreišmane, O. Rozītis, A. Neboisa, O. Lācis, V. Ešots, E. Leja u.c. Arī es piedalos prozas rītā ar humoresku *Es mācos dancot*. Par referentiem aicināti prof. P. Jurevičs, J. Sarma, L. Felsberga-Bērziņa, prof. Ed. Dunsdorfs, K. Freimanis, J. Baltaks.

Atklāšanas sarīkojumā piedalīsies SLVK, E. Ārone-Freimane dziedās dziesmas ar Austrālijas latviešu autoru tekstiem, pie klavierēm E. Freimanis, dzejas vakars, referātu un prozas rīti.

Programmā vēl paredzēta M. Zīverta lugas *Fiasko* izrāde K. Gulberga režijā, noslēguma sarīkojums ar SLB jauktā kora piedalīšanos un preses balle. Otrā dienā pēc balles – izbraukums ar autobusu pa Ziemeļsidnejas skaistākajām vietām.

Mēs ar Spodri strādājām pie Preses balles izdevuma. Aizbraucu pie Spodrā un 5 stundās, pēc neskaitāmām kafijas tasēm *produkts* bija gatavs. Spodris manā gādībā atstāja humoru, gan pantā, gan prozā, pats nāca ar idejām un vairāk nodarbojās ar satīru. Ar to es negribu sacīt, ka viņam trūka humora sajūtas, bet būtībā viņš bija labāks satīrists.

RD priekšvakarā abi pētām fotogrāfiju, ko viena no dalībniecēm (Elga Leja) atsūtījusi ieskatam. Attēlā dzejniece valšķīgi uzmetusies uz auto priekšgala. Abi nospiežam, ka dzejniece neizskatās slikti.

Iebraucējus, starp kuriem bija arī fotogrāfijas īpašniece, sagaidīja Spodris un Mintauts.

Nu vai ir tāda pati kā fotogrāfijā? es Spodrim vakarā prasu.

– Veca bilde!

Prozas rītā lasīto darbu nosaukumi skanēja neparasti. O. Rozītis savam sacerējumam bija licis virsrakstu *Tā un ne citādi*, A. Neboisa – *Vienalga kad*, U. Siliņš – *Šis un tas*, B. Blicava – *Sapnis ar izskaņu*, E. Ķikure – *Viesnīcā Lalalā*, M. Eglītis – *Parādnieka piezīmes*, O. Lācis – *Vecā tēva augšāmcelšanās* un tikai V. Ešots bija izvēlējis romāna *Kūdra* fragmentu. Publikas atsaucība laba.

Vakarā preses ballē uzvedam manu skeču *Preses konference senajā Romā*. Saturs ir tāds:

Atpakaļceļā uz Zemi starpplanetārai raķetei ir radusies kļūme un tā ir spiesta nolaisties senajā Romā, kurā valda Nerons (J. Zemītis). Viņu intervē Amerikas latviešu žurnālists Torpiņš (es). (Par atgriešanos laikā lūdzu iepazīstīties ar Einšteina teoriju).

Pirms uzstāšanās Gulbergs gan sacīja, ka tādi runājamie gabali ballē nederot,

Preses balle. R. Birzgaļa ilustrācija.

Skats no skeča *Preses konference senajā Romā*. Nerona lomā J. Zemītis.
Attēls no SLB arhīva.

vajagot dziedāšanu un dejošanu. Uzveduma sākumu pavadīja pieklājīgi smieklī, bet kad pienācām pie tekstā iepītām aktualitātēm, zāle burtiski eksplodēja. Smieklu vētra sekoja smieklu vētrai. Neko tādu es nebiju vēl piedzīvojis. Pat Gulbergs atzinīgi māja ar galvu.

Mēs toreiz vēl ar Zemīti neapzinājāmies, cik svarīgs šis uzvedums būs mūsu turpmākajās gaitās.

Otrā rītā Nerona ģimenē piedzimst meita Māra, un žurnālists Torpiņš iedzīvojas krustmeitā.

1. RD izdodas lieliski un turpinās katru gadu rotācijas kārtībā visās lielākajās Austrālijas pilsētās.

Pielikumi Historia.lv:

Raksti:

Z. Atsaucas sešpadsmit rakstnieki. Austrālijas Latvietis (02.04.1960.)

Ābele, Kārlis. Atvērsim sirdis vārda mākslai. Austrālijas Latvietis (21.05.1960.)

Spodris bija ne vien grāmatu, bet arī avīžu izgriezumņu krājējs. Nekādas kartotēkas sistēmas viņam nebija – vākos saliktie izgriezumņi atradās gan plauktos, gan uz galda,

gan aiz, gan zem gultas. Pārsteidzošākais bija tas, ka meklēto viņš vienmēr varēja atrast.

Garas stundas Spodris pavadīja, kārtodams Literārās sekcijas un teātra albumus. Ielīmēts rakstiņš te, bilde tur, ar roku pierakstīts komentārs. Šodien tas ir neatverams kultūrvēsturisks dokuments.

Draugiem uz goda dienām Spodris mēdza dāvināt pašsakārtotus albumus, kuros par gaviļnieku bija savākti dažādi fakti, fotogrāfijas un avīžu raksti ar trāpīgām piebildēm.

Biedrības biļetenā viņš rediģē teātra nodaļu – *SLT Vēstnesi*. Lai Spodris varētu ievilkt elpu, dažkārt *Vēstnesi* rediģēju es.

Viņš arī daudz lasa. Pa kuru laiku? To zina tikai Spodris. Mūža beigās viņam bija gandrīz tūkstotis grāmatu, daudzas mantotas no Herberta Sila. Viena otra grāmata bija retums – pirka par *poļu naudu* no Sidnejas strādnieku pulciņa bibliotēkas, kā, piemēram, *Strēlnieku vēsture*, *Prometeja* izdevumā. No pulciņa bija palikuši tikai pāris cilvēku, kas uz Klauvertu drošvien skatījās kā uz balto zvirbuli. Balts un neuzticams. Sidnejas *ultra-baltie* par Klauverta politisko krāsu atkal bija pilnīgi pretējās domās.

TRAKUMS VAI TAUTISKS ŠVAKUMS

Slavinājuma vilnim uzreiz seko atplūdi. Saejam ragos ar redaktoru A. Zariņu, kas, iededzies par latviskā pavarda tīrību, klūp man virsū gan rakstos, gan vārdos. Kas noticis? 6. augustā SLB Jaunatnes kopa rīkoja mežonīgo rietumu karnevālu

A. Zariņš. Ed. Keiša šaržs.

U. Siliņa *Satikšanās haciendā*. U. Siliņš (Čīfs Sēdošais Bullis) un J. Svilāns (viņa sieva).
Attēls no SLB arhīva.

Ciemos pie Divpistoļu Viljama. Man bija pasūtīts skečs angļu valodā, jo ciemos bija uzaicināti arī baltiešu jaunieši. Skeču uzrakstīju un iestudēju. Mani aktieri bija J. Zemītis, es, J. Saldums un J. Svilāns.

Mana Lasītāja vēstule AL izskaidros notikušo:

Trakums vai tautisks švakums.

Izlasot A.L pēdējos numurus ikvienam ir skaidrs, ka augusta mēnesis bijis pilns svarīgiem un satricinošiem notikumiem: ASV lidotāja Pauera notiesāšana, tracis Kongo un teātra (?) “Divpistoļu Viljama” spēlēšana angļu valodā Sidnejā. Pēdējais notikums ir aprakstīts gan ogļu melniem, gan retinātiem burtiem un ar savu tehnisko apdari vien spēj iedvest šausmas katra latvieša sirdī.

“Viljama” autors esmu es. Mans mērķis, šo skeču rakstot, nebija pārtautot mūsu jaunatni, nedz arī plēst ārā ķieģeļus no tautiskā pavarda. To es apzvēru, roku uz sirds likdams. Kas attiecas uz plašām pārrunām Sidnejā, tad nenoliegšu, ka pārrunas varbūt bija plašas, tikai runātāju bija pamaz.

Skaidrības labad sniegšu dažus paskaidrojumus:

1) skečs saucās “*Satikšanās haciendā*” un nevis “*Ciemos pie Divpistoļu Viljama*”. Pēdējais bija karnevāla nosaukums.

2) Skeču man SLJK pasūtīnāja angļiski, jo karnevālā bija lūgti visu baltiešu jaunieši, kas tik īsā laika sprīdī latviešu valodu nespēja iemācīties. Lai gan es SLJK

nesastāvu (neņem pretīm, esot par vecu), domāju, ka viņu rīcība šinī gadījumā ir pilnīgi attaisnojama. Ja tu sēdi ar viesiem – sveštautiešiem pie viena galda, tad jārunā valodā, ko saprot visi. Tas ir elementārs pieklājības likums. Ja kāds aizgāja mājās neko nesapratis, tad būtu pēdējais laiks iemācīties angliiski.

Nav taisnība, ka šāds gadījums (priekšnesumi svešvalodā latviešu sarīkojumos) ir vienīgais Austrālijā. Precedentu Sidnejā nav trūcis. Piem., literārā vakarā par Henriju Lavsonu es, neapzinādamies savas rīcības sekas, nodeklamēju vienu dzejoli angliiski. Referents Š. nolasīja veselus divus. Kādā citā literārā vakarā kāda SLT aktrise deklamēja vāciski un vēl vienā divas igaunietes igauniski. Kā redzat, Sidnejā jau no emigrācijas Adama laikiem ķeceru nav trūcis.

Īsti nesaprotu, ko Nedēļas piezīmju autors domājis ar: “Viljama šaušanu tukšā un gaisā, vai viņa mēģinājumu kādam trāpīt.”

Ja es kādam būtu mēģinājis trāpīt, es tam būtu trāpījis.

Nu labi, pēdējais teikums skan mazliet plātīgi, bet es šo kašķi neiesāku.

Pielikumi Historia.lv:

Attēlu galerija: *Ulda Siliņa skeča “Satikšanās haciendā” uzvedums, 1960.*

DÄLDERU KALĒJS

1. RD es iepazīnos ar balādistu, prof. Dr. K. Ābeli. Viņš šķita ļoti neparasts kungs. Tanī brīdī Klauverts viņam izrādīja Latviešu namu. Satikāties SLT ģērbtuvē. Spodris mani iepazīstina un turpina stāstīt, cik mums moderna zemskatuves gaismotāja būda, kā saka, beidzamais modes kliedziens. Ābele atbild, ka, cik viņam esot zināms, visās modernās skatuvēs gaismotājs atrodoties zāles aizmugurē. *Āķīgs vecis!* Spodris man pagūst pačukstēt un maina tematu.

K. Ābeles sen. viesošanās nepagāja bez zināmas drāmas. Viņš par kaut ko bija apvainojies un paziņoja, ka brauks prom, bet vilciens laikam gāja tikai nākamajā dienā. Galu galā viņš nekur neaizbrauca. Par manu uzstāšanos RD ar tēlojumu *Es mācos dancot* Kārlis Ābele, kā man stāsta, bijis labās domās. Arī presē bija pozitīvas atsauksmes.

Man patika viņa mēru laika un likteņa balādes, kas bija iznākušas krājumā *Vēlais viesis*. Ābele bija ievērojams zinātnieks, strēlnieks, Atbrīvošanas cīņu dalībnieks, LKO kavalieris, daudzu publikāciju un četru vai piecu lugu autors. Viņa spalvai piederēja divi stāsti: *Dzeltenās acis* un *Dālderu kalējs*.

Es nezinu, kad īsti manī dzima doma rīkot viņa balāžu vakaru, droši vien pēc viņa aizbraukšanas. Mēs sākām sarakstīties. Es kādā savā vēstulē minēju, ka pēc manām domām viņš ir viens no visu laiku labākajiem latviešu balādistiem, un tad sekoja pārsteigums: Kārlis Ābele mani uzaicināja saukties uz *tu!* Es pateicos par pagodinājumu, bet vēl šodien nesaprotu, kas bija par iemeslu tādām žestam. Vai viņš tik maz bija trimdas laikā par sevi dzirdējis labus vārdus, ka jutās glaimots, dzirdot

Rakstnieks K. Ābele vecākais un gleznotāja M. Stīpniece. 1960. g.
Attēls no K. Ābeles (jaunākā) ģimenes arhīva.

atzinību pat no tāda kā manis? Es taču, salīdzinot ar šo ievērojamo cilvēku, biju neaprakstīta lapa.

Tad sekoja jauns pārsteigums – Ābele bija izdomājis, ka viņš arī piedalīsies sarīkojumā un lasīs savu mīlestības dzeju. Šis pēc kārtas būs arī 100. literārais vakars. Es teikšu ievadvārdus, referēs A. Dūte, dziedās Olga Pijola. K. Ābele lasīs mīlestības dzeju pirmajā daļā, es – viņa balādes otrajā daļā. Pēc sarīkojuma groziņu vakars.

Pielikumi Historia.lv:

Raksts: *Šmugājs, Ed. Droša laiva virs ūdens. Austrālijas Latvietis (1960.)*

Balāžu vakars noritēja labi. Centrālā persona, protams, bija autors. Mani prese pieminēja tikai kā piedēkli, bet tas nekas. Bija tāda sajūta, ka kaut ko labu esmu paveicis. Liktenis mani bija izraudzījis pārvest K. Ābeles balādes atpakaļ dzimtenē. Balāžu lasījumus un manas atmiņas par Ābeli pārraidīja Rīgas radiofons. Manis lasīto balādi *Pēdējais plāvums* lektors Kalvāns lietojis Kultūras akadēmijā savās lekcijās kā paraugu jaunažiem aktieriem. To man stāstīja aktrise Mirdza Martinsone.

SLB Informācijas biļetenā Nr. 123 ir mans raksts:

PROFESORU KĀRLI ĀBELI PIEMINOT

Šī gada (1961.) 24. janvārī, vairs neredzējis savus iemīļotos Matīšus un Burtieka ezera krastus, vēl valstī aizgāja dzejnieks Kārlis Ābele. Pēc smagas auto katastrofas K. Ābele vairs pie sāmaņas neatgriezās.

No Adelaides man raksta: "Kas mani visvairāk satriec visā šajā lietā, ir tas, ka viņš pats bija pilnīgi pārliecināts, ka šo gadu vairāk nepārdzīvos, un vēl vairāk, ka viņš negribēja vairs dzīvot. Gandrīz katru dienu viņš skaitīja Ādamsona rindas: man vienaldzība māc ar rūgtu apnikumu... un tikpat bieži atkārtoja, ka viņš labprāt gribētu mirt un ka tas esot tik viegli. Saņemot ziņu, mani kratīja auksti drebuļi – acīmredzot dāma ar izkapti bija viņa vārdos klausījusies. Varētu teikt veco, nodrāzto frazi "Tāds ir liktenis". Vēl tagad man katru brīdi jādodomā par to, ko esam pēdējā laikā runājuši un cik daudziem viņš rādījās nepareizā gaismā: dzīves priecīgs, vitāls, mūžam jautrs un omulīgs, ja arī drusku īpatnis. Patiesībā viņu tiešām māca dziļa vienaldzība, neapmierināmas ilgas pēc Latvijas un ārkārtīga vientulība. Viņa gara plašumu varēja tikai apbrīnot, tur nebija vietas nekam sīkam."

SIDNEJAS LATVIEŠU TEĀTRIS

programma. Deja. Spēles Akordis.
6. novembrī pl. 19 latviešu nā-
mā Kārlis Ābele balāžu vakara ar
autora Adelaides Arvīda Dūtes
referāta. V. Siliņa deklamācija autora
māra laika un likteņa balādes. Mūzi-
kai pēdējam. Lidoša lidoša
gļesni skatē.
1960. g. 6. novembrī

TERĀRĀ SEKCIJA

Kārlis Ābele

Nr. 100.

K Ā R Ļ Ā Ā B E L E S
B A L Ā Ž U V A K A R S

P r o g r a m m a

Ievada vārdi Uldis Siliņš

Dzīvīte. J. Mediņš
Glāsts J. Mediņš
Pieskaņa J. Mediņš

dziedās Olga Pijole
pie klavierēm Louisa Fergusone

R e f e r ā t s Arvīds Dūte

s t a r p b r ī d ī s

Pēdējais ieraksts (Māra laika balāde) Uldis Siliņš
Viens vairs (Māra laika balāde)

Pēdējais plāvums (Māra laika balāde) Uldis Siliņš
Divi dabas (Likteņa balāde)

Lodis laukā (Likteņa balāde) Uldis Siliņš

S tarpb r ī d ī un p ē c s a r ī k o j u m a k a f i j a .
P ē c s a r ī k o j u m a b l a k u s t o l p ā s n o t i k a g r o z ī ņ u v a k a r a , k u ņ ā
a i c i n ā t i m ū s v a k a r a a p m e k l ē t ā j i , l ī d z ņ e m o t g r o z ī ņ u .

SLT rīkotā Kārļa Ābeles balāžu vakara programma. No Ulda Siliņa personīgā arhīva.

Arī es nevaru atsvabināties no domām, ka Kārli Ābeli māca pirmsnāves nojautas. Balāžu vakaru, kas bija paredzēts tālā nākotnē, viņš pēkšņi sāka steidzināt, lai tas notiktu jau 1960. gadā un vēlējās būt klāt.

6. novembra vakarā, sēdot pie kafijas galda, viņš man teica, ka esot tik žēl no mums šķirties un ka viņa sirds “pukst saldi sērīgā priekā”. “Zini, man patīk šīs rindas,” viņš sacīja, “visa dzīve taču galu galā sastāv tikai no šķiršanās.”

“Uz redzēšanos,” es teicu, kad pienāca šķiršanās brīdis, bet Ābele noraidoši pakratīja galvu.

“Nē, Uldi, mēs laikiem nekad vairs neredzēsimies.” Mēs sarokojamies, un dzejnieka nelielais, mazliet uz priekšu saliektais stāvs ātri pazuda tumsā.

Īsi pirms svētkiem es saņēmu iespiestu Ziemsvētku apsveikuma kartiņu, kur, cita starpā, dzejnieks sacīja, ka nākošā gadā viņš nevienam apsveikumus vairs negribot sūtīt. Lai tādēļ nedomājot, ka viņš esot sarūgtināts, vai kļuvis par citu cilvēku apnīcinātāju. Nepavisam nē. Ziemas svētku vakarā un sagaidot Jauno gadu viņš ar sirds siltumu piedomāšot pie visiem, ar ko viņa dzīves ceļi krustojušies. Kartiņai klāt bija pielikta vēstule. Tā palika neatbildēta.

UZ SLT SKATUVES UN AIZKULISĒS

No Adelaides latviešu teātra pie mums ieradies papildspēks Kārļa Ābeltiņa personā.

Ābeltiņš bija apveltīts ar spēcīgu, sonoru balsi, staltu augumu, izskatīgs, labs

Kārlis Ābeltiņš (pa labi) ar Uldi Siliņu kādā sarīkojumā Sidnejas Latviešu namā.

Attēls no Ulda Siliņa personīgā arhīva.

aktieris, acīmredzams mīlētājs kā dzīvē, tā uz skatuves. 1960. gadā SLT pirmā luga ir E. Dēliņa tulkotā Ž. Anuila luga *Satikšanās Sanlisā*. Režisors K. Gulbergs, dekorators J. Svilāns.

Pirmo reiz līdz spēlē K. Ābeltiņš Žorža lomā. Mēs ar Litu Zemgali gādājām par lugas komisko elementu. Ar šo uzvedumu mēs viesojamies arī Melburnā.

Nākamā luga ir R. Blaumaņa *Ugunī*. Režisors I. Sveilis, dekorators J. Svilāns. Galvenajās lomās V. Dūte un I. Nīcis. Es tēloju pavāru, bet bez sevišķiem kulināriem sasniegumiem. Pirmo reiz SLT barona lomā piedalās dziedonis H. Bergers. Atsauksmes nav sliktas, bet bez superlatīviem.

Pielikumi Historia.lv:

Raksts: *Šmugājs, Ed. Cimos pie Kristīnes. Austrālijas Latvietis (19.08.1960.)*

Rakstnieku dienās uzved M. Zīverta *Fiasko* K. Gulberga režijā. Dekorators Dž. Krīvs. K. Ābeltiņš saņem lieliskas atsauksmes, tāpat arī L. Zemgale. *Miljons K. Ābeltiņa veidojumā bija viens no labākajiem aktieŗa tēliem, kas redzēts SLT. (...) Viņa dialogs ar Upīti – L. Zemgali pirmajā cēlienā bija spraigākais, dramatiskākais skats izrādē.* (Zariņš A. Treji Vārti, 1990. g., Nr. 135)

Vēl piedalās K. Gulbergs, Z. Nīce, J. Saldums, L. Veikina.

Pielikumi Historia.lv:

Raksts: *A. Z. Pieviltais klauns. Austrālijas Latvietis (04.06.1960.)*

Nākamā ir Kaža Biņķa *Jaunaudze* mana tēva režijā, līdz ar to esam mobilizēti arī es, māte un māsīca M. Deķe.

Luga ir mazvērtīga ar veclaicīgu, naivu morāli. SLT to uzved kopā ar SLJK, līdz ar to spēlē daudz jauno, bet šis inscenējums varēja arī izpalikt. No 39 spēlētājiem, 21 lielākās lomās spēlē pirmo reizi.

Ņ. Luce par šo melodramu raksta:

Režisora M. Siliņa inscinējums atbilda naivajam lugas saturam. Nepretendējot un nerisinot nekādas mākslas problēmas, rādīdams dzīvi, kāda reiz ritēja dzimtenē, viņš aizkustināja sentimentālo skatītāju. Kas ir sentimentalitāte? Pārmērīgs jūtīgums kam nespēj pretoties trimdinieks, runājot par dzimteni, nedz sirmgalvis, atceroties jaunību. Tādēļ atļausimies reizēm būt sentimentāli, ja tas nenotiek tūrās mākslas vārdā, pretējā gadījumā, šādu lugu izrādot, mēs pagrieztu latviešu teātra mākslas

K. Biņķa *Jaunaudze*. Uldis Siliņš (Ķeraitis).
Attēls no SLB arhīva.

attīstību trīsdesmit gadus atpakaļ. (Luce Ņ. Apbalvojums. AL, 1960. g. oktobris)

K. Gulbergs ar labām atsauksmēm uzved H. Ibsena *Spokus*. Dekoratore V. Spoģe. Sevišķi tiek izceltas K. Gulberga un L. Zemgales divspēles.

Izrāde ir palikusi atmiņā kā stūrakmens SLT pamatos. K. Gulberga – Osvalda un L. Zemgales – Alvinga kundzes divspēles bija izdomātas un samēģinātas līdz pēdējai iespējai un atbalsojās skatītājos. (Zariņš A. Treji Vārti, 1990. g., Nr. 135)

Vēl piedalās A. Bruzgulis, Z. Ābola un J. Saldums.

NEDAUDZ VĀRDOS

* Sidnejas Latviešu Nama padomes gadskārtējā nama balle *Pie sešiem bundzeniekiem*, notiks sestdien, 1960. gada 6. janvārī. Priekšnesumi – SLB jauktais koris.

* 1960. gadā Mārtiņam Siliņam piepildās 60 gadi. AL parādās vairāki raksti: *Pirmais laukā, pēdējais pie miera, Ģenerālis un kaprālis*. Kādā rakstā autors viņu salīdzina ar Tautas atmodas laika darbiniekiem un ka viņa vārds nav šķirams no Sidnejas latviešu kulturāli sabiedriskās dzīves. Pateicībā par padarīto Sidnejas tautieši 11. decembrī LN rīkos jubilāra godināšanu.

Par sarīkojumu presē lasāms, ka *Sidnejas L.N 11. decembrī pulcējās 250 tautiešu, lai kopēji suminātu savu nenogurstošo sabiedrisko darbinieku M.Siliņu. (...) Jubilārs saņēma visu Sidnejas latviešu organizāciju un tautiešu kopēji dotu aploksni, dāvanas, veltes, ziedus, dziesmas, 26 apsveikuma runas un Reiņa Zūstera gleznotu portretu, ko novietos Sidnejas latviešu namā.* (Zariņš A. Ģenerālis un kaprālis. AL, 1960. g. decembris)

Pielikumi Historia.lv:

Raksts: *Z. Ģenerālis un kaprālis. Austrālijas Latvietis (26.12.1960.)*

* 1960. gada 13. februārī ar svinīgu aktu uzsāk mācības SLB vidusskola. Mācības notiek sestdienās.

* 5. jūnijā *Sidnejas jauniešu apvienības* un SLB sarīkojums bērniem un jauniešiem. Piedalās SLT, koris, t. deju kopa *Jautrais pāris*. Bērniem un jauniešiem ieeja bez maksas, pieaugušiem – pret ziedojumiem. Atlikums par labu latviešu skolām. Preses izgriezumos rakstīts, ka programmu sagatavojis U. Siliņš. Ja jau tā rakstīts presē, tad jātic vien būs.

* Latviešu apvienības prezidijs vienojas, ka, sākot ar nākamo, 1961. gadu, būtu rīkojams regulārs pasākums – Austrālijas latviešu teātru festivāls.

Pirmsjubilejas sveiciens M. Siliņam, 60. dzimšanas dienu sagaidot, no sabiedriskajiem darbiniekiem.
Centrā M. Siliņš un Sp. Klauverts. Attēls no SLB arhīva.

Sidnejas viesi Melburnas pludmalē, 1960. gads. No kr. – neatpazīta, V. Bikše, U. Siliņš un I. Nīderbergere. Attēls no Ulda Siliņa personīgā arhīva.

* Benis Janovičs uzņēmis filmā 8. Austrālijas latviešu meistarsacīkstes un 9. KD. Komentārus esmu rakstījis un ierunājis es. Filma ir īsts amatiera darbs, skati samesti kopā, kā nu sanācis. Uzņēmējs nepiekrīt ko mainīt. Jāņem par labu, kāds ir.

* 1960. gadā nomirst mana mātesmāte Anna Paegle. Smadzeņu trieka.

* 10. KD Melburnā palikušas atmiņā tieši ar savu neparasto karstumu. Iebraucām Melburnā ar mašīnu. Temperatūra nākamās 7 dienas svārstījās starp 90–104 pēc Fārenheita. Brīvajā laikā gājām uz jūrmalu un, protams, arī alus patēriņš bija ievērojams.

Šodien, domājot par senajām dienām pirms 50 un vairāk gadiem, vēl acupriekšā stāv kopkoru un tautas deju koncerti lieliskajā Meiera brīvdabas estrādē un vājā teātra izrāde A. Švābes *Piebalgas audēji*. Kāpēc izvēlēta tieši šī luga, par to brīnījās kā skatītāji, tā recenzenti. Režisors bija P. Elsiņš un aktieri nāca no ALT un MLBT rindām.

Arī SLVK ar diviem Siliņiem ierindā dzied Apvienotajā vīru korī. Pēc koncerta rīcības komitejas priekšsēdis E. Līdums sumina un pateicas trim Sidnejas dziedoņiem, ka bija piedalījušies visās 10 KD – L. Bobetai, V. Liepiņai un M. Siliņam.

Bija arī pa skumīgam notikumam – Brisbanes korista R. Franča pēkšņā nāve 29. decembrī.

I. Šterns mani pierunā piedalīties Austrālijas latviešu humanitāro darbinieku sanāksmes referātu ciklā ar īsu referātu *Kultūras nacionālisms*. Cik atceros, es ugunīgi uzbruku vecākiem, kuri netur savus bērnus pie latvietības. Referāts laikam bija pietiekami iespaidīgs, jo es saņēmu ielūgumu ar to pašu referātu viesoties Pertā.

Daļa no SLT ansambļa 1960. gadā. No kr. – A. Saiva, L. Gailīte, V. Dūte, H. Dukure, L. Zemgale, M. Āboltiņa, Z. Ābola; 2. r. – G. Krīva, V. Spoģe, D. Spoģe, M. Muižniece, K. Gulbergs, A. Svilāns, P. Svilāns, I. Sveilis; 3. r. – G. Bērziņš, J. Freijs, O. Dombrovskis; 4. r. – J. Svilāns, Sp. Klauverts, J. Ronis, K. Ābeltiņš, A. Bruzgulis, M. Siliņš, V. Trofimovs.

Attēls no SLT arhīva.

Viesošanās Melno gulbju pilsētā 1961. gadā pagriezta manu dzīvi ar kājām gaisā.

Pielikumi Historia.lv:

Raksti:

Lūdums, Eriks. Nedalīts spēks. Austrālijas Latvietis (26.12.1960.)

Lielisks pagodinājums. Austrālijas Latvietis (26.12.1960.)

Siliņš, Uldis. Jaunais gads ar viesiem. Austrālijas Latvietis (1960.)

Stundu pieši noskanēja, no kumeļa nolecot. Austrālijas Latvietis (12.01.1961.)

Attēlu galerija: *Austrālijas latviešu 10. Kultūras dienu programma (1960.)*

ES CAUR SAVU OBJEKTĪVU ŅEMU DABU – BEIGTU, DZĪVU...

Jauniešu saiets brīvā dabā Adelaidē 1960.g.
Attēls no Bērziņu ģimenes arhīva.

Sidnejas un Adelaides latviešu jaunieši Adelaidē 1960. g.
No kr. – Uldis Misiņš, Ieva Freidenfelde, Jānis Beikmanis.
Attēls no Bērziņu ģimenes arhīva.

Jauniešu saiets brīvā dabā Adelaidē 1960. g. No kr. – Dace Skābe, aiz viņas Andris Auliciems, Kārlis Ābele, blakus 2 aizsegti, Jānis Miķelsons, Aija Šķiliņa, neatpazīta, Arnis Sikсна, neatpazīta, Jānis Ātrēns, neatpazīta, neatpazīts. Attēls no Bērziņu ģimenes arhīva.

Pertas Latviešu dramatiskās kopas 10 gadu piemiņas balvu saņēmēji 1960. gadā. No kr. – Jūris Pārups, Augusts Kudeika, Arvīds Zīle, Anna Lanska, Jūlijs Bernšteins, Dailonis Olmanis un Gunārs Kaķis. Attēls no Pertas latviešu biedrības arhīva.

Ž. Anuila *Satikšanās Sanlisā*. No kr. – M. Āboltiņa (Namsaimniece), J. Saldums (Viesmīlis), L. Zemgale (Montalambrēza) un U. Siliņš (Filemons); aizmugurē L. Veikina (Izabella). Attēls no SLB arhīva.

Ž. Anuila *Satikšanās Sanlisā*. No kr. – K. Ābeltiņš (Žoržs) un M. Āboltiņa (Namsaimniece). Attēls no SLB arhīva.

K. Biņķa *Jaunaudze*. No kr. – Uldis Siliņš (Ķeraitis), Zelfīte Nīce (Ķeraitiene), Teodors Saiva (Tijunas).
Attēls no SLB arhīva.

SLT uzveduma *Jaunaudze* programmas vāks. No Ulda Siliņa personīgā arhīva.

Sidnejas Latviešu biedrības priekšsēža Mārtiņa Siliņa 60 gadu jubilejas svinības Sidnejas Latviešu namā. 1960. gads. No kr. – māc. P. Laiviņš, E. Siliņa, M. Siliņš, B. Bikše. Attēls no SLB arhīva.

M. Siliņa 60 gadu jubilejā sveic Sp. Klauverts, L. Zemgale, K. Gulbergs un E. Rodze-Ķīsele. Attēls no SLB arhīva.

10. KD Rīcības komiteja. No kr. – V. Kaziņa, I. Pilskalns, B. Kere, J. Daliņš, E. Līdums (priekšsēdis), J. Ozoliņš, E. Hartmanis, J. Laduzāns, V. Rolavs. Attēls no 10. KD programmas. A. Baloža foto.

=====

EUDOLFA LIBERTA
darbu skats

Origināldarbus skatīti gleznas atdevuši –
L.Senkoloviču ģimene
Erna Feldmane
V.Berziņa ģimene

Reprodukcijas – Ed.Pelickovičs, L.Senkoloviču ģimene, M.Eplītis,
O.Dombrovskis, V.Motailers un literatūras sekcij
arhīvs.

=====

Sidoņas latviešu teātra turpmākie sarīkojumi –

Svētdien, 20. novembrī pl 7.00 šigada pēdējais literārais vakars

P U Š K I N S

Piedalās : Raitis Birkmanis (referāts); Harijs Bergers (džeļsmas);
Lija Gailīte, Lita Zemgale un Kārlis Gulbergs (deklamācijas).
Gleznu skates vietā Puškina darbu ilustrācijas.

=====

Sestdien, 26.novembrī pl 7.00 otro reizi izrādīs
Henrika Ibena drāmu 3 cēliens

S P O K I

Režisere Kārlis Gulbergs Dekoratore Viņa Spoge

Lugas trešā izrāde svētdien, 27. novembrī pl 2.00

Ieejas kartes dabujamas parastās pārdošanas vietās un pie kases
izrāžu dienās.

=====

Literārie vakari Jaunajā gadā atkal ievadīs darību ar Sidoņas
latviešu jaunatnes kopas rīkoto vakaru, kas veltīts franču novelistam Gija
de Mopasam. Referents Jānis Romis. Sagatavojamā dramatisētā novele Līe
tussarge. Sarīkojuma notiks 8.janvārī.

29. janvārī Kārlis Proimanis referēs par rakstnīci Ernu Šikuri.

Pasākumu plāns SLB biļetenā. No SLB arhīva.